కొత్త ఇల్లు

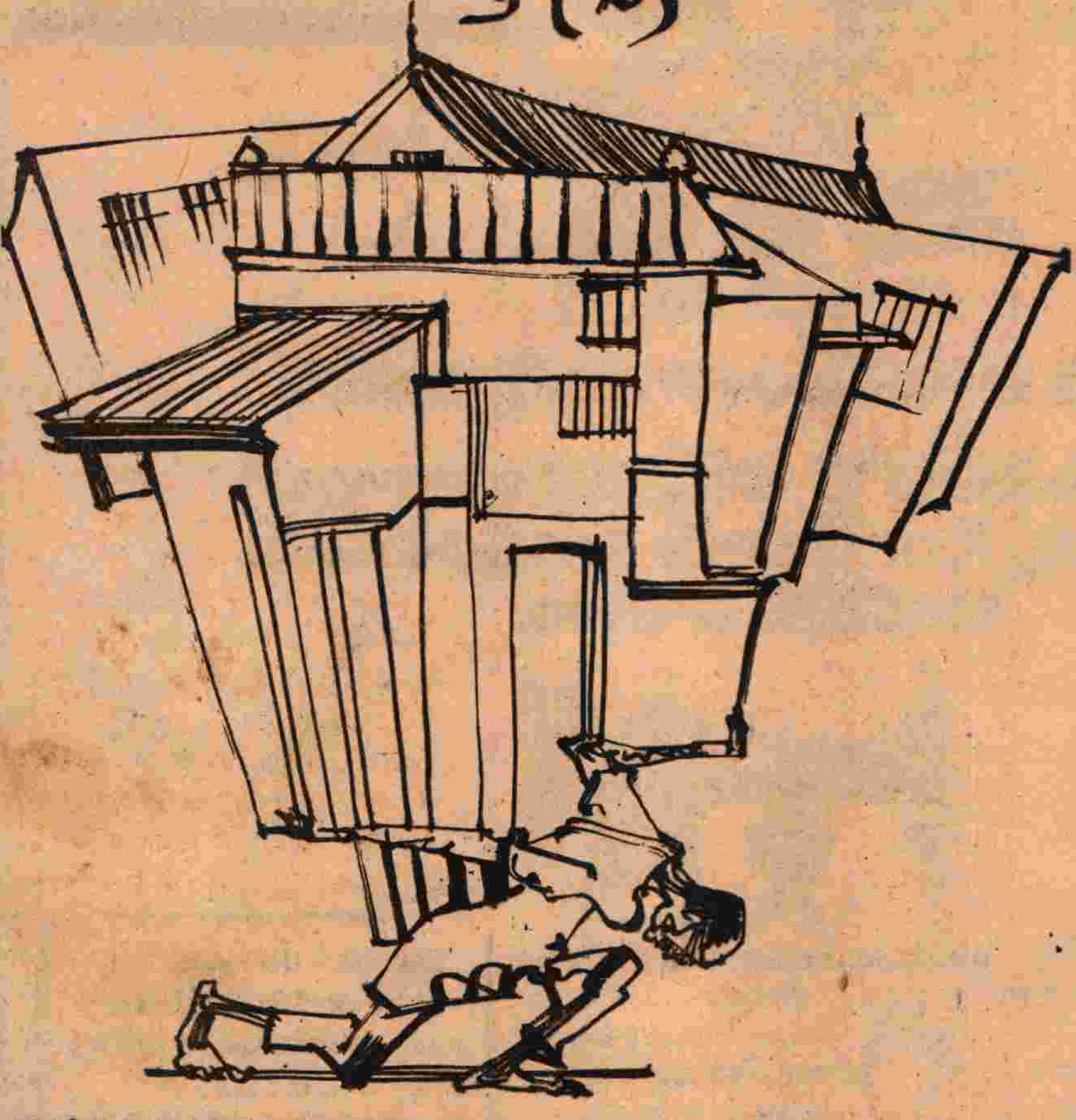

ఆనందరావుకి ఎప్పటి నుంచో కోరిక, ఆధునిక పద్ధతిలో అందమైన ఒక కొత్త ఇల్లు కట్టించాలని. ప్రస్తుతానికి తాతల నాటి పాత కొంప వారసత్వంగా వస్తే అందులో ఉంటున్నాడు. అది చిన్న ఇల్లు కావటమే కాకుండా గాలీ, వెలుతురూ కూడా తక్కువే! అక్కడక్కడ పెచ్చులూడిపోయిన గోడలు, ఒద్దు వంగిన పైకప్పు, ఎలుకలు తవ్విన నేల— వీటితో విసుగెత్తిపోయిన ఆనందరావు ఏది ఏమైనా సరే ఆధునాతన పద్ధతిలో ఇల్లు కట్టించి తీరాలన్న నిశ్చయానికి వచ్చాడు. వచ్చిందే తడవుగా ముందు స్థల నిర్ణయం చేశాడు. వూరికి దూరంగా కొత్తగా కడుతున్న కాలనీకి పైగా పెద్ద ఇంటి స్థలం అమ్మకానికి ఉందని తెలిసి వివరాలు కనుక్కొని వెళ్ళి చూసి వచ్చాడు. రామారావు పేటకు రెండు, మూడు ఫర్లాంగుల దూరంలో ఎక్సయిజు కాలనీ కడుతున్నారు. దానికి మరో రెండు ఫర్లాంగుల దూరంలో ఉంది ఆ స్థలం. రామారావుపేట ఆనందరావు ఇంటికి అరమైలు పైనే ఉంటుంది. అంటే దాదాపు ఆనందరావు ప్రస్తుత నివాసానికి రెండు మైళ్ళ పైగా ఉన్నట్లు. స్థలం చూసివచ్చినతర్వాత అక్కడి వసతుల్ని గురించి, ముందు ముందు ఆ ప్రాంతం ఎంత అభివృద్ధి అయ్యేదీ వివరంగా భార్యతో చెప్పాడు. అన్నీ విని "ఆఁ మన దగ్గర అంత డబ్బు ఎక్కడుందిలెండి?" అన్నది నాంచారమ్మ.

"పిచ్చిదానా! ఇళ్ళు కట్టే వాళ్ళంతా సొంత డబ్బుతో కడతారనుకున్నావా? ఈ రోజుల్లో రక రకాల లోన్లు ఉన్నాయ్" అన్నాడు.

"అయినా మన కెందుకు లెండి! ఉండ టానికేదో పెద్దలిచ్చి వెళ్ళారు. ఆడపిల్లల పెళ్ళిళ్ళు అయిపోయాయనిపించి మన గూట్లో మనం ఉందాం" అని నాంచారమ్మ ఖచ్చితంగా చెప్పింది.

"సరేలే! నిన్నడగటం నాదే బుద్ధి తక్కువ. లోపలికి వెళ్ళి నీ పని చూసుకో!" అని భార్యను కసిరి తను కట్టబోయే ఇంటిని గురించి ఆలోచిస్తూ కూర్చున్నాడు ఆనందరావు.

మధ్యలో పెద్ద హాలు—దానికి అటు మూడు గదులు, ఇటు మూడు గదులు. వెనక వంటగది, పెద్ద డైనింగ్ హాలు, స్టోరురూమ్. ముందు హాలుకి రెండు వైపులా వసారా! వసారాకి మంచి డిజైను ఉన్న ఐరను మెష్. వసారా ముందు కాస్త పెద్ద సైజు పోర్టికో! ఇంటికి దక్షిణం వైపు మందారం గులాబి, గన్నేరు, నైట్‌క్వీన్, సింహాచలం, సంపెంగ మొదలైన పూల మొక్కలు—ఉత్తరం వైపు మల్లె, జాజి, విరజాజి, మాలతి మొదలైన పందిరి మొక్కలు,

కొండముది రుక్మిణీదేవి

ఎదురుగా అరడజను కొబ్బరి మొక్కలు. సుమ్మానికి అటు, ఇటు పోకచెట్లు. గేటుకి రెండు వైపులా అశోక వృక్షాలు—గేటు దగ్గరనుంచి వసారా వరకు ఉన్న ఫుట్‌పాత్‌కి అటునైపు, ఇటునైపు కూడా క్రోటన్స్! ఇక దొడ్డివైపు కిచెన్ గార్డెన్ వంగ, టొమాటో, బెండ, మిరప మొదలైనవే కాకుండా అరటి, బొప్పాయి, నిమ్మ లాంటివి కూడా వెయ్యాలని నిర్ణయించుకున్నాడు. అప్పుడుగాని తృప్తి లేదు. తనింకా స్థలమే కొనలేదని!

వాళ్ళు చెప్పిన ధర ప్రకారం ఆ ఎనిమిది వందల గజాల స్థలం ఇరవై మూడు వేల చిల్లర అవుతుంది. రిజిస్ట్రేషన్ ఖర్చులతో సహా ఒకటి అటూ ఇటూగా ముప్పై వేల వరకు అవుతుంది. ఆనందరావుకి సర్వీసు చాలానే ఉంది. పి. ఎఫ్. లోనుకి అప్లై చేసినా పదిహేను, పద్దెనిమిది వేలకు తక్కువ రాదు. ఇంకో పన్నెండు వేలు ఎక్కడ తీసుకువచ్చినా ఇంటికి శాంక్షను అయిన లోనులోనుంచి తీర్చవచ్చు అనుకుని ముందు పి. ఎఫ్. లోనుకి అప్లై చేశాడు. వెంటనే ఒకరిద్దర్ని ప్రయివేటుగా అడిగాడు. ఇంకా అవసరం అయితే ఉంటుందని పాత ఇంటి మీద కూడా తీసుకురావటానికి ఏర్పాటు చేశాడు. తీరా పి. ఎఫ్. పద్నాలుగు వేలే వచ్చింది. బయట రెండు, మూడు చోట్ల తీసుకు వచ్చింది ఐదేసు వేలకి మించ లేదు. మిగిలిన పైకం ఉంటున్న ఇంటి మీద తీసుకురాక తప్పలేదు. ఆనందరావుకి ఏది ఏమైనా తేనేం అనుకున్న ప్రకారం స్థలం తన పేర రిజిస్టరు చేయించుకుని, మర్నాడే ఒక ఆర్కిటెక్ట్‌కి మాట వదహార్లిచ్చి చాలా చక్కని ప్లాను గీయించి, లోన్లు ఇచ్చే అన్ని ఆఫీసులకూ తీసుకు వెళ్ళాడు. ఒకటి, రెండు ఆఫీసులవాళ్ళు ఆ ప్లాను చూసి ముచ్చటపడి "ముందు పునాది వెయ్యండి సార్! మా లోను సంగతి మేం చూస్తాం." అన్నారు.

దాంతో ఆనందరావుకి ఎక్కడలేని ఉత్సాహం పుట్టుకొచ్చింది. అంత ఆనందంలోనూ కొంత ఆలోచించి ఏ ఆఫీసు వాళ్ళు ఎక్కువ లోను ఇచ్చి తక్కువ వడ్డీ తీసుకుంటారో వాళ్ళతోనే డీలింగ్స్ పెట్టుకుని పాతిక ఇరవై వేల అప్పుతో పునాది చాలా స్ట్రాంగ్‌గా కట్టించాడు. దాన్ని తనిఖీ చేసిన ఇంజనీరు ఆనందరావుని పొగిడి పొగిడి తన సావకాశాల సంగతి బయట పెట్టాడు. అయినా ఆనందరావు బాధ పడలేదు. ఇంజనీరు సంతకం పెట్టాడంటే డబ్బు చేతికి వచ్చినట్టే కాబట్టి.

మర్నాడే లోను ఇచ్చే ఆఫీసుకు వెళ్ళాడు. ఆఫీసు వాళ్ళు వేల పాలిసీ మీద సంతకం పెట్టించుకుని ఇరవై మూడు వేల క్యాషు ఆనందరావు చేతి కిచ్చి "ఒకటికి రెండు సార్లు లెక్క పెట్టుకోండి" అన్నాడు.

ఆనందరావు అయిదు సార్లు లెక్క పెట్టినా ఇరవై మూడు వేలే కనబడుతున్నది. అయోమయంగా ఆఫీసరు వంక చూశాడు. ఆయన ఆప్యాయంగా నవ్వేకటి నవ్వి తిరిగి తన పనిలో నిమగ్నుడయ్యాడు.

ఆనందరావు తను కట్టిస్తున్న ఇంటిని గురించి కనబడ్డ ప్రతివాళ్ళ తోనూ చెప్పాడు. తలుపులూ, గుమ్మాలూ, కిటికీలు బ్లాక్ ఉడ్‌తో చేయిస్తున్నాడు. సిమెంటుకి, గానుగ సున్నానికి పెద్ద తేడా లేదని.

పునాదుల నుంచి స్లాబ్ దాకా సిమెంటుతోనే కట్టిస్తున్నాడు. గోడలు లేచి స్లాబ్ పని అవుతూ ఉండగా ఆనందరావుకి కావలసిన డబ్బు అయిపోయింది. ఏం చెయ్యాలో తోచలేదు. అంత దూరం కట్టించి ఆపేస్తే అసలు నష్టమే కాకుండా ఆదాయం కూడా పోతుంది. ఆదాయం అంటే మొదట్లో కొత్త ఇంటిని గురించి కలలు కనే రోజుల్లో ఇల్లు కట్టుకుని కాపురం చేద్దామనుకున్నాడు కాని, అద్దెకిచ్చే ఉద్దేశ్యం లేదు. తీరా స్థలానికి మూడు వేలు, బిల్డింగుకి అరవై వేలు — మొత్తం తొంభై వేలు ఖర్చు కాబడేసరికి కొంత కాలం అద్దె కిద్దామనుకున్నాడు. అందుకని ఇప్పుడు ఆపేస్తే అద్దెకు ఎవరు వస్తారు? ఆలోచించి ఒక ప్రైవేటు పార్టీని కన్సల్ట్ చేశాడు. "అదెంత భాగ్యం? మీ ఇల్లు పూర్తిచేసే బాధ్యత నాది" అన్నాడు వడ్డీ మీద అప్పు ఇచ్చే పున్నయ్య.

ఇంకేం? ఆనందరావుకి వెయ్యి ఏనుగుల బలం వచ్చినట్లయింది. అంతేకాదు. పున్నయ్య ఎప్పుడంటే అప్పిస్తానన్నాడో ఇంక ఖర్చులు సాగుతుంటే తమంతట తానే 'కావాలంటే డబ్బిస్తాం' అంటూ కబురు పెట్టాడు.

బిల్డింగు పని పూర్తి కావస్తోంది. తలుపులకి, కిటికీలకి పాలిష్ పెయ్యడం, కిటికీలకు అద్దాలు పెట్టడం, ఫ్లోరింగు, కరెంటు వగైరాలు మాత్రమే ఉన్నాయ్. ఆనందరావు సిమెంటు ఫ్లోరింగ్ వేయిద్దామనుకున్నాడు. కాని బిల్డింగు కట్టిన మేస్త్రీ అందుకని అంత అందమైన ఇంటికి సిమెంటుగ ఫ్లోరింగు బాగుండదని పారిష్కారాలు పరిశీలించి సలహా ఇచ్చాడు.

అదే సమయంలో అక్కడకు వచ్చిన బిల్డింగు ఇంజనీరు పాలరాయికీ మొజాయిక్‌కి పెద్ద తేడా ఉండదు ఒక మొజాయిక్ అంటేనే గ్రాండుగా ఉంటుందని ఖచ్చితంగా చెప్పాడు. అలాగే కిటికీ తలుపులకు చెక్కల కంటే అద్దాలుంటే అందంగా ఉంటాయని సూచించాడు. ఆనందరావుకి మొజాయిక్ ఫ్లోరింగు అద్దాల కిటికీలు, పాలిష్, గవాక్షాలు చూసిన తరువాత ఆ పూర్ణయోగ్య దానికే ఎలక్ట్రిక్ వైర్లు, ఫిట్టింగులు నచ్చలేదు. అందుకని నాలుగు రోజులు ఆఫీసుకు సెలవుపెట్టి హైదరాబాదు వెళ్ళి ఖరీదైన కరెంటు సామాగ్రి ఏ డబ్బుకీ వేలు పెట్టి కొని తెచ్చాడు. మొత్తానికి ఆనందరావు ఇంటిని అలా ఒక వెయ్యి చేసి పూర్తి చేశాడు.

అంత మంచి ఇల్లు కట్టుకున్న తరువాత పిలుచిన ఎలాగా, స్నేహితులనూ పిలిచి గృహప్రవేశం ఘనంగా చేద్దామనుకుని, ఇంటికి ఏం పేరు పెట్టాలా అని తల బద్దలు కొట్టుకున్నాడు. లక్ష్మీ నిలయం, శ్రీనివాస మహలు మొదలైన పాత చింతకాయ పచ్చడి పేర్లు లక్ష్మీ నివాస్, రాజ్యలక్ష్మీ భవనం లాంటివి తను పేర్లకు పనికిరాలేదు. భార్య పేరు కలిపి పెట్టేట్టు పెడదామంటే శాంతమ్మ పేరు అంత అందమైన ఇంటి గోడ మీద చెక్కించ బుద్ధి కాలేదు. పోనీ తన పేరు ఆనంద నిలయం అనో, ఆనంద మహల్ అనో పెడితే కొంత, బాగానే ఉంటుంది కాని, మరీ స్వార్థం అనిపించింది. కాదంబరి, సీత, శాంతి మొదలైన పౌరాణిక పేర్లు అసలే బాగుండదే అని ఆలోచిస్తున్న సమయంలో మెరుపులా తట్టింది

హృదయ దిక్సూచి

న్యాయానికి మొక్కుతూ
అన్యాయాన్ని పడద్రొక్కుతూ
పురోగమించండి వీరులారా!
పుణ్య భారత పౌరులారా!
కవ్వం ఆడితే గవ్యం
కలం ఆడితే కావ్యం;
గవ్యం తనువు కోసం
కావ్యం మనసు కోసం
కలం బలం తెలియని వారు
కత్తుల కోసం వెతుకుతారు
ప్రాణాలు తీసేవి మనకెందుకు?
ప్రజలను మేల్కొల్పుదాం, రా!
ముందుకు!

దేశం యేనాటికి ఒక్కటి
దేశప్రజల ఆదేశం ఒక్కటి
కలాల్తో కులాల్ని కూలుస్తూ
కుల మతాతీత రాజ్య వనంలో
సమతా కుసుమాలు పూయిస్తూ,
సమాజాన్ని దోచుకుని జీవించే
సైంధవు లనే ముళ్ళను తొలగిస్తూ
సమృద్ధి పథం మీద నడవండి
జనశక్తిని తెలుసుకుని మెలగండి
నలువైపులా చూస్తున్నారా నర హంతకుల్ని?
తెలివిగా పూర్చండి అరాచకపు కంతల్ని;
ప్రజాస్వామ్య సామ్య వాద చక్రం
ప్రయోగిస్తే నశిస్తుంది నక్రం
ప్రజా గజేంద్ర మోక్షకథ
ప్రజాకవులే వ్రాయ గలరుకదా!
ఎటుచూపుతోంది ప్రజా హృదయ
దిక్సూచి?
అటు పయనిస్తే మనకు లేదు పేచీ.

డాక్టర్ దాశరథి

'అజంతా సుందరి' అని పెడితే బాగుంటుందని. అలోచన రావటమేమిటి, శుభలేఖల మీద అచ్చు వేయించేశాడు. ఆ శుభలేఖ చూసిన మిత్రులు కొంతమంది ఆనందరావు 'అజంతా సుందరిలో గృహప్రవేశం కానటం ఏమిటి? కాఫీ హోటలు ఏదన్నా ప్రారంభిస్తున్నాడా' అనుకున్నారు. సరిక్రొత్తమంది. భార్య బ్రతికుండగా ప్రేమచిహ్నాలెందుకో! అయినా ఆనందరావు సామ్రాజ్యానికి వారసుడా? భగ్న ప్రేమికుడా? లేపోతే ఈ ప్రజాస్వామ్యంలో ఒక రాష్ట్రానికి మంత్రికూడా కాదుకదా! తన బ్రతుకేదో బ్రతుక్కా అని ఇలా ఒక రకంగా అనుకున్నా, పిలుపున వాళ్ళు వచ్చారు. లేనివాళ్ళు టెలిగ్రాముల ద్వారా తమ శుభాకాంక్షలు తెలిపారు.

అదే సమయంలో మంచి విచిత్రం జరిగింది. ఆనందరావు గృహ ప్రవేశ ముహూర్తం టైముకి ఆ వూరు ఒక మంత్రిగారు వస్తున్నారు. ఆ మంత్రి గారు ఆనందరావు ఇల్లు కట్టిన ఒక మేస్త్రీ చుట్టం. దాంతో ఆ మేస్త్రీ యజమాని దగ్గరికి పరుగెత్తుకుంటూ వచ్చి మంత్రిగారి చేత అందమైన ఆ కట్టడానికి ప్రారంభోత్సవం చేయించమని చెప్పాడు. మంత్రిగారికి పట్టుబట్టలు, రిబ్బన్ కట్ చెయ్యటానికి ఒక వెండి కత్తెర ఇస్తే చాలని కూడా చెప్పాడు. అంతేకాదు, మంత్రిగారు ప్రారంభోత్సవం చేస్తారు గనుక ఆయనతోపాటు ఆ బిల్డింగు కూడా పేపర్లో పడుతుందని చెప్పాడు. ఆనందరావు ఒక్క క్షణం ఆలోచించాడు. ఆ బిల్డింగు పేపర్లో పడితే చూసి అద్దెకోసం క్యూలో నిలబడతారు జనం. అప్పుడు తను ఎంత అద్దె చెప్పినా ఫరవాలేదు. ఇప్పటికే రెండు లక్షలు దాటింది. ఎంత ఎక్కువ అద్దె వసూలు చేసుకో గలిగితే అంత మంచిది అనుకొని "సరే ఆ ఏర్పాట్లేవో నువ్వు చూడు. మిగిలిన విషయాలు నేను చూసుకుంటాను" అన్నాడు.

నాలుగు రోజుల తర్వాత పత్రికలో ఫలానా మంత్రిగారు ప్రారంభోత్సవం చేసిన 'అజంతా సుందరి' బిల్డింగు నెగెటివ్‌లతో పాటు మంత్రిగారు తాపీ మేస్త్రీ పొటోలలో పడ్డారు. ఆ సందర్భంగా ఆనందరావుకి మరో పదివేలు ఖర్చు అయిపోయాయ్.

మంత్రిగారు ప్రారంభోత్సవానికి వస్తుంటే వారితో వచ్చిన వాళ్ళకు కూల్‌డ్రింక్సు ఫొటోలు వెండి కత్తెరా పట్టు వస్త్రాలు వగైరాలకు ఆనందరావు అనుకొంటావలసిన లెక్కలన్నీ చూసుకునేసరికి రెండున్నర లక్షలు పైనే అప్పు కనబడింది. అది తీరాలంటే అద్దెకిచ్చి తీర్చాలిందే! 'అయినా అంత అందమైన ఇంట్లో పెట్టడానికి తన దగ్గర విలువైన సామాన్లేం ఉన్నాయి గనుక. అనుకుంటుండగా చిన్ననాటి స్నేహితుడు సూర్యం వచ్చాడు. "నీ 'అజంతా సుందరి' గృహప్రవేశానికి రాలేకపోయాను. ఇప్పుడు చూసిపోదామని సెలవు పెట్టి వచ్చాను" అంటూ ఆనందరావుకి నిజమైన తృప్తి ఆ క్షణంలో కలిగింది. తన కొత్త ఇంటిని చూడటానికి పని గట్టుకుని పాత స్నేహితుడు వచ్చాడని కాఫీ ఫలహారా లయ్యాక అంత మోడరన్ హౌస్ దగ్గరకు తన పాత సైకిల్ మీద తీసుకు వెళ్ళడం ఇష్టంలేక రెండు మైళ్ళ దూరంలో ఉన్న టాక్సీ స్టాండు దగ్గరకు తీసుకువెళ్ళి ఒక నలభై రూపాయలకు టాక్సీ మాట్లాడి అందులో వూరికి దూరంగా ఉన్న 'అజంతా సుందరి' దగ్గరకు తీసుకు వెళ్ళి చూపించి తీసుకు వచ్చాడు. ఒక సూర్యాన్నే కాదు. తరవాత వచ్చిన మరి కొంత మందిని బంధు మిత్రుల్ని కూడా టాక్సీలోనే తీసుకు వెళ్ళి చూపించాడు కాని ఆ తరవాత ఆటోలోనూ రిక్షాలోనూ తీసుకు వెళ్ళి చూపించి మరిప్పుడు ఆ ఖర్చు కూడా భరించలేక అద్రస్ ఇచ్చి చూసి రమ్మంటున్నాడు. ఇంతకి ఆశ్చర్యం ఏమిటంటే రెండున్నర లక్షల అప్పు తీర్చటానికి అద్దె కిద్దామని ఆనందరావు ఆ ఇంట్లో పాలు పొంగించలేదు. మంత్రిగారిచేత ప్రారంభోత్సవం చేయించిన 'అజంతా సుందరి' ఏ లాడ్జింగో హోటలో సినిమా హాలో అనుకుని కొంతమంది అద్దెకు రాలేదు. వూరికి దూరంగా ఉన్నా అంత అందమైన ఇంటికి అద్దె ఎంత చెబుతాడో అని భయపడి కొంత మంది అసలు అడగలేదు. దాని దివాన్ కొన్నాళ్ళు ఆ కొత్త ఇంటికి తాళం వేసేసరికి లేని పోని వదంతులు బయలుదేరాయి. తీరా ఇప్పుడు చెప్పొచ్చే దేమిటంటే తన పాత కొంప అప్పులపాలు కావటంతో ఆనందరావు అద్దె ఇంటికోసం ప్రయత్నం చేస్తున్నాడు. *